

Examenul național de bacalaureat 2022

**Proba E. d)
Psihologie**

Varianta 5

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÊTEL

(30 punct)

Îrja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van!

1. Az érzékelés időtartamát meghatározza:
  - a. a személy tapasztalataitól függően az echó, az affektív rezonancia
  - b. az inger erőssége és a személy állapota
  - c. az inger sajátosága és az érzékszervek szerkezeti és funkcionális jellemzői
  - d. az inger jelenlétének időtartama, de eltűnésével nem szűnik meg azonnal
2. Miközben Mára az osztálytársa füzetéből másol, észreveszi, hogy a könyvek az íróasztalától jobbra lévő szekrényben rendetlenül vannak elhelyezve. Ez rámutat arra, hogy az észlelés:
  - a. egy elsődleges kép
  - b. kontextuális jellegű
  - c. egy konkrét tárgy képe
  - d. játék funkciója van
3. Az, hogy a képzet egy másodlagos mentális kép, amely tárgyak és jelenségek konkrét, jellegzetes, de sematikus tulajdonságait foglalja magába, kiemeli azon jellemzőjét, hogy:
  - a. tárgyilagos
  - b. elsődleges kép
  - c. tartalmilag szegény
  - d. tartalmilag gazdag
4. Andrea minden nap érdeklődéssel olvassa Ana Blandiana verseit, az ő motivációja:
  - a. kognitív és belső
  - b. külső és pozitív
  - c. belső és affektív
  - d. affektív és pozitív
5. Az érzelmi folyamatok azon sajátosságát, hogy vagy ugyanazon az élményen belüli gyors átalakulásokon keresztül vagy az egyik érzelmi állapotból a másikba való átmenet révén nyilvánulnak meg:
  - a. mobilitásnak nevezik
  - b. polaritásnak nevezik
  - c. ambivalenciának nevezik
  - d. kifejeződésnek nevezik
6. Mihályt egy magánéleti helyzet megoldása foglalkoztatja, mert rabja az életének egy időszakából származó emlékeknek. Ebben az esetben a figyelmének tárgya:
  - a. külső
  - b. belső, a szubjektív mentális térbeli
  - c. lényegtelen
  - d. a figyelem megnyilvánulásának magasabb formája

7. Magor nemrég érettségizett, az önelemzés és a mások véleményéhez való kritikus, racionális hozzáállás után jelentkezik jogi egyetemre. Ezzel tanúsítja az akarat azon tulajdonságát, amely a:
- gyors döntéshozatal
  - kitartás
  - függetlenség
  - határozottság
8. A képzetre, mint érzékszervi kognitív lelki folyamatra **nem** igaz, hogy:
- az észlelt információkat hűen, pontosan adja vissza
  - a tárgy hiányában valósul meg
  - sematikus
  - a gondolkodás fejlődésének kiindulópontja
9. Amikor egy serdülő cselekedeteit a létét irányító kép- és eszmerendszerekbe való kivetítései határozzák meg, utal:
- az érdeklődés meglétére
  - a meggyőződések meglétére
  - a motívumok meglétére
  - az ideálok meglétére
10. Costache Giurgiuveanu, „Otilia rejtélye” című regénynek szereplője pénzéhes volt. Bár nagyon gazdag, a fősvénysége miatt nem élt luxusban, és a következő elv szerint cselekedett: „filozófiája dolgozz, hogy gyűjthess”. Ebben az esetben azonosítható affektív megélések:
- erkölcsi érzések
  - vak szenvedélyek
  - hangulatok
  - magasabb rendű érzelmek

II. TÉTEL

(30 pont)

A

A baloldali oszlopban a beszéd funkciói vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. Dialektikus funkció	1. Tárgyak, jelenségek, viszonyok helyettesítése verbális formulákkal vagy más jelekkel.
b. Szabályozó funkció	2. Információ átvitel egyik személytől a másikig.
c. Szimbolikus-reprezentatív funkció	3. Egy személy magatartásának vagy saját viselkedésünk megszabása, irányítása.
d. Kifejező funkció	4. Gondolatok, képek komplex kifejezése nemcsak szavakkal, hanem hanghordozással, mimikával, pantomimmal, gesztusokkal is.
	5. Ellentmondások vagy konfliktusok megfogalmazása és megoldása.

12 pont

B.

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget!

A gondolkodás révén az ember megismeri és megérti azt, ami a létező valóságban lényeges, szükséges, általános, vagy ami hipotetikus, lehetséges, de logikusan megalapozott, a képzelet az ismeretlent, a lehetségest, a jövőt kutatja.

A fenti szöveg alapján válaszoljon a következő kérelmekre!

1. Nevezzen meg két lelki folyamatot/jelenséget melyre utalást talál a szövegben! **4 pont**
2. Írja le az 1. pontban megnevezett lelki folyamat/jelenség egyikének három jellemzőjét! **6 pont**
3. Alkosson egy példát, amelyben az emlékezet formáiból szemléltet egyet! **4 pont**
4. Érveljen hozzávetőleg öt sor terjedelemben azon gondolat mellett, miszerint a gondolkodás megalapozza, ellenőrzi és felülbírálja a képzelet összes eredményét! **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget!

“Trump nárcisztikus, szeret a figyelem középpontjában lenni, mások tekintetéből táplálkozik, és nem foglalkozik azzal, hogy szimpatikus-e mások számára. [...] Nyilvánvaló, hogy Donald Trump minden szempontból nyitott az új tapasztalatokra, és valószínűleg a neurotikus vonások is kis mértékben jellemzők rá. Nem tűnik depressziós típusnak. Ami a rokonszenveséget illeti, mit is mondhatnánk? Sokak szerint, ő talán a legellenszenvesebb és elviselhetetlenebb amerikai elnök. Annál is inkább, mert a nyilvánosság előtti megjelenései szöges ellentétben állnak a rokonszenves Obamával, akit mindenki szeret, akit a popsztárok éltetnek és akit a sajtó imád. Ehhez képest Donald Trump egy elemi erővel áthatott, agresszív, kemény, fékezhetetlen szellem [...] Trump jutalomvadász. [...] Az agy dopamintermelése által vezérelve az ilyen embertípusok könyörtelenül keresik a lehető legkülönbébb és legintenzívebb érzelmi élményeket. A jutalom bármi lehet: nők, vagyon, társadalmi státusz. A legkülönbébb területeken indított vállalkozások sokasága ugyanerről a sokszínűség iránti igényéről tanúskodik. Trump, nagy szerencsejátékos, a kockázatvállalási vágya nem sokaknak adatik meg, ami szintén jellemző [...] az ingereket keresőkre. És mint már tudjuk, aki nem kockáztat, az nem nyer. Más szóval, Trump minden olyan helyzetbe vagy kontextusba beleveti magát, ami csábítja, és így növeli az esélyét annak, hogy meg is szerezzen valamit. [...] Az ilyen emberek impulzívok, kockázatos döntéseket hoznak, és nem hagyják magukat befolyásolni. [...] Ennek a kétségtelenül intelligens embernek a féktelen ambícióját nehezen érti meg a civilizált nyugati világ, amely évtizedek óta a vita, a tárgyalás és a kompromisszum kultúrájában él. A fáradhatatlan Trumpnak a következő cél, célirány, az újdonság iránti éhség és a mindig valami más egy szükséglete. Donald Trump egy versenyző fenevad, akinek az eredmény számít, nem a részvétel. [...] A kegyetlenség ezen tükrében Trump megváltoztatja a játékszabály elvét a fair play eszméjét, és eltapossa ellenfeleit. Ha mások nem emelkednek az ő szintjére, a mások iránti tisztelet idegen marad számára. Arrogáns és öncélú, egy Twitter-bejegyzésben így jellemzi önmagát "Hemingway 140 karakterben.”

(<http://www.psychologies.ro/editorial-iuliana-alexa/donald-trump-schita-de-portret-psihologic-2158794>)

A fenti szövegből kiindulva, válaszoljon az alábbi követelményekre:

- A. Említse meg C. G. Jung elmélete alapján Donald Trump temperamentumának típusát. Írjon a szöveg alapján két gondolatot/kijelentést, amely alátámasztja adott választát! **6 pont**
- B. Úgy gondolja, hogy Donald Trump arrogáns ember? A szövegrészt felhasználva nevezzen meg egy okot, amellyel az adott választát igazolja! **4 pont**
- C. A szöveg kiemeli, hogy Donald Trump *kockázatvállalási vágya nem sokaknak adatik meg*. Említsen meg két érvet, a szöveg alapján, amely ezt a tényt igazolja! **6 pont**
- D. Mutassa be hozzávetőlegesen fél oldal terjedelemben, Donald Trump jellemét, G. W. Allport elmélete alapján, kiemelve jellemének egy kardinális és két fő vonását! **10 pont**
- E. Fogalmazzon meg egy érvet, amely cáfolja a következő állítást *lehet beszélni a temperamentum tulajdonságainak értékesítéséről!* **4 pont**